

SPRAWOZDANIE OPISOWE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PUCKU ZA ROK 2013

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających.

Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, usług, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i praca socjalna. Klient znajdujący się w sytuacji trudnej, który spotka się z pracownikiem socjalnym otrzymuje odpowiednią informację dotyczącą możliwości skorzystania z pomocy, jej form i warunków na jakich będzie mógł tę pomoc otrzymać. Pomoc społeczna zakłada współdziałanie klienta z pracownikiem socjalnym. Brak współdziałania i aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych może stanowić podstawę do wstrzymania lub odmowy udzielenia pomocy.

W rodzinie chcącej skorzystać z pomocy społecznej poza spełnieniem kryterium dochodowego musi wystąpić co najmniej jeden z następujących powodów: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej placówkę opiekuńczo-wychowawczą, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Podstawowym aktem prawnym, w oparciu o który Ośrodek realizuje swoje zadania jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 182 z późniejszymi zmianami), która określa zadania, formy świadczeń i zasady ich przyznawania.

Innymi aktami prawnymi nakładającymi realizację zadań na Ośrodek są:

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1548 z późniejszymi zmianami);
2. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1228 z późniejszymi zmianami);
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku, nr 164, poz. 1027 z późniejszymi zmianami);
4. Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 roku, nr 11, poz. 74 z późniejszymi zmianami);
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 roku, nr 111, poz. 535 z późniejszymi zmianami);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku, nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami);
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późniejszymi zmianami).

Udzielana pomoc kierowana jest do indywidualnego klienta/rodziny - mieszkańców gminy Puck. Przyznanie pomocy następuje na podstawie złożonego wniosku, w formie decyzji administracyjnej. W sprawach świadczeń społecznych w roku 2013 wydano w tym celu **1.510** decyzji administracyjnych. Każda decyzja wydana przez Sekcję pomocy środowiskowej

poprzedzona jest wywiadem środowiskowym przeprowadzonym przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania/pobytu klienta/rodziny. Jedynie udzielenie świadczeń w postaci pracy socjalnej i poradnictwa nie wymaga wydania decyzji. W sytuacjach, w których stwierdzamy marnotrawienie środków finansowych lub bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, świadczenia pomocowe realizujemy w formie niepieniężnej.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej według stanu na dzień 31.12.2013 r. zatrudnionych było 17 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy w ramach umowy o pracę oraz 9 osób na umowy zlecenia. Asystenci rodziny w 75% finansowani byli ze środków pozyskanych w ramach *Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 „Asystent rodziny”*. Opiekunki pełniące usługi opiekuńcze u osób niepełnosprawnych były zatrudnione na umowy zlecenia w miesiącach: styczeń, luty i grudzień. W okresie od marca do listopada wykonywały te prace w ramach prac społecznie użytecznych.

Opiekunki pełniące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, są finansowane ze środków zleconych.

Struktura zatrudnienia		Liczba osób	Liczba etatów (osoby zatrudnione na umowy o pracę)
OGÓLEM		27	17
z tego:	Kierownik GOPS	1	1
	Główna Księgowa	1	1
	Stanowisko urzędnicze ds. księgowości	1	0,50
	Pracownik ds. administracyjno kadrowych		0,50
	Pracownik ds. świadczeń	1	1
	St. specjalista pracy socjalnej - koordynator	1	1
	Specjalista pracy socjalnej	2	2
	Pracownik socjalny	5	5
	Asystent rodziny	2	umowa – zlecenia równ.1,5 etatu
	St. specjalista ds. świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego - koordynator	1	1
	Stanowiska urzędnicze ds. świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego	4	4
	Radca Prawny	Umowa zlecenia 1 osoba	
	Informatyk	Umowa zlecenia 1 osoba	
	Opiekunki nad osobami niepełnosprawnymi	Umowa zlecenia 2 osoby	
Opiekunki – specjalistyczne usługi opiekuńcze	Umowa zlecenia 4 osoby		

Wszyscy pracownicy Ośrodka posiadają wykształcenie wyższe magisterskie.

Pracownicy Ośrodka stale podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w różnorodnych szkoleniach zawodowych. W roku 2013 16 pracowników Ośrodka wzięło udział w 32 szkoleniach i konferencjach dotyczących wiedzy na temat zmieniających się przepisów prawa oraz podnoszących umiejętności zawodowe.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku sprawozdawczym pomocą społeczną w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych objęto w Gminie 1602 osoby w 524 rodzinach. Rodziny te korzystały z szeroko rozumianej pomocy społecznej tj. m.in. z: pracy socjalnej, poradnictwa prawnego, załatwiania spraw w urzędach, sądach, orzecznictwie do spraw niepełnosprawności, ustalania uprawnień do rent, emerytur. Ponadto pracownicy Ośrodka przeprowadzali wywiady alimentacyjne dla innych ośrodków i wydawali opinie i informacje (po przeprowadzeniu wywiadu) dla PCPR, Policji, sądów i innych uprawnionych instytucji.

Wśród klientów Ośrodka dominują osoby mające trudności z funkcjonowaniem społecznym, u których występują problemy rodzinne, zdrowotne i prawne. Wiele rodzin szuka w Ośrodku informacji na temat możliwości skorzystania ze swoich uprawnień, możliwości formalnych rozwiązania swoich problemów, szukają też wsparcia i zrozumienia. Każda osoba zgłaszająca się do Ośrodka jest kierowana do pracownika socjalnego, który w sposób profesjonalny i zgodnie z etyką zawodową stara się pomóc w rozwiązaniu zgłaszanych problemów.

Praca socjalna jest działalnością zawodową opartą na relacji pracownika socjalnego z klientem. To klient i jego problem warunkują powstanie relacji pomocy oraz podjęcie działań naprawczych. Klienci trafiają do pracownika socjalnego w bardzo różny sposób i kierują nimi różne motywacje. Osoby, które same odczuwając swoją sytuację, jako trudną - taką, z którą nie mogą sobie samodzielnie poradzić, poszukują pomocy w wyspecjalizowanych placówkach, zwykle sami dowiadują się o możliwościach instytucji lub uzyskują informacje od innych osób, takich jak np. lekarze, nauczyciele, sąsiedzi, media itp. Poszukując możliwości wyjścia z trudnej sytuacji są oni otwarci na współpracę z pracownikiem socjalnym. Mają duże oczekiwania wobec niego i instytucji pomocy, jednak równocześnie mają świadomość konieczności własnego udziału w procesie zmiany swojej sytuacji. Inną grupę stanowią klienci, którzy od instytucji pomocy społecznej oczekują naprawienia ich sytuacji życiowej, traktując oferowane świadczenia, jako im należne i reprezentują postawę roszczeniową wobec pracownika socjalnego. Nie chcą współpracować z pracownikiem socjalnym, oczekują pomocy i rozwiązywania ich problemów bez ich udziału. Wielu klientów pomocy społecznej nie wykazuje zainteresowania i motywacji do zmiany swojej sytuacji. Część z nich nie ma odpowiednich umiejętności do zajęcia się swoimi sprawami. Rodziny nie radzą sobie finansowo i są bezradne w sprawach gospodarstwa domowego i organizacji dnia codziennego. Dziedziczna staje się bieda i bierna postawa wobec pracy i nauki. Sposobem na życie jest umiejętne pozyskiwanie różnorodnych świadczeń. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej starają się zmieniać te postawy i wskazywać klientom konieczność przejścia przez nich odpowiedzialności za życie swoje i swojej rodziny.

Poniżej przedstawiono kompleksowe opracowanie, które obrazuje szerokie spektrum zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku.

BUDŻET OŚRODKA

W roku 2013 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku na realizację zadań wydatkował kwotę 11.701.422 zł,

w tym:

- na zadania własne gminy **1.169.158 zł,**
- na zadania zlecone **8.924.559 zł,**
- na zadania własne dotowane ze środków rządowych – **1.335.528 zł,**
- na realizację projektu współfinansowanego ze środków EFS - środki unijne **272 177 zł.**

W ramach dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych, Ośrodek wydatkował następujące środki:

- na dofinansowanie programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – kwotę **159.000 zł.**
- na dofinansowanie do wypłaty zasiłków okresowych – kwotę **287.300 zł,**
- na realizację składek na ubezpieczenie zdrowotne – kwotę **62.103 zł,**

- na realizację zasiłków stałych – kwotę **704.000 zł.**

Realizacja programów:

- na realizację projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego **325.628 zł** (środki unijne 272 177 zł, środki własne 53 451 zł),
- na realizację Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 „Asystent rodziny” **45.118 zł.** (37.500 zł. dotacja, 7.618 zł. środki własne),
- na realizację Rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego – **210.442 zł.**

ZADANIA WŁASNE GMINY

1. Udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym z terenu gminy.

W związku z tym, że gmina ma obowiązek zapewnić schronienie osobom tego pozbawionym, Gmina musi pokrywać koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach na terenie Trójmiasta – na ten cel w 2013 roku została wydatkowana kwota 28.622 zł za 11 osób (osób zameldowanych na terenie naszej Gminy, ale też byłych mieszkańców Gminy, posiadających ostatnie miejsce zameldowania na terenie Gminy Puck, przebywających w różnych miejscowościach na terenie kraju).

2. Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci.

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” obejmował lata 2006 – 2013. Program realizowany był zgodnie z corocznymi porozumieniami z Wojewodą Pomorskim. Na realizację programu przeznaczono w Gminie Puck w 2013 roku ogółem 268.973 zł, z czego środki własne gminy wynosiły 109.973 zł, a dotacja z budżetu państwa 159.000 zł

Środki wydatkowano następująco:

- posiłki w szkołach dla 321 osób (320 dzieci), wydano 39.152 posiłki, za kwotę 105.855 zł,
- zasiłki celowe na żywność – 213 rodzin na kwotę 135.278 zł.
- świadczenia rzeczowe w formie paczek świątecznych dla dzieci – 348 dzieci, na kwotę 27.840 zł.

3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych.

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe (542 zł dla osób samotnych i 456 dla osób w rodzinach) i stanowi dochód bądź uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Świadczenie to jest zadaniem własnym gminy, na które otrzymujemy dotację z budżetu państwa. W roku 2013 Ośrodek przyznał zasiłki stałe 181 osobom. Łączna kwota poniesiona na ten cel w roku 2013 to 705.896 zł.

4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.

Zasiłek okresowy adresowany jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W roku 2013 Ośrodek przyznał decyzją zasiłek okresowy 245 osobom, przyznając 675 świadczeń, w tym z powodu:

- bezrobocia: 153 osobom,
- długotrwałej choroby: 13 osobom,
- niepełnosprawności: 33 osobom,
- z innych powodów: 71 osobom.

Łączna kwota świadczeń: 309.263 zł (287.300 zł dotacja i 21.963 zł środki własne).

5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.

Zasiłek celowy to świadczenie skierowane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także na pokrycie kosztów pogrzebu.

W roku 2013 Ośrodek przyznał zasiłki celowe 60 rodzinom, na łączną kwotę 52.126 zł.

W szczególnie trudnych i uzasadnionych sytuacjach, rodzinom których dochód przekracza kryterium dochodowe przyznawane są zasiłki celowe specjalne. W 2013 roku zasiłki celowe specjalne przyznano 11 rodzinom, na łączną kwotę 6.016 zł.

6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego to świadczenie, które może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku zasiłek może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W roku sprawozdawczym 5 rodzinom przyznano świadczenia na łączną kwotę 2.600 zł.

7. Praca socjalna.

Praca socjalna, ukierunkowana jest na rozwiązywanie różnych problemów dotyczących osób lub rodzin, powodujących określone dysfunkcje w ich życiu lub prowadzących do ich wykluczenia społecznego. Wiele działań prowadzonych w ramach pracy socjalnej przez GOPS, przynosi pozytywne efekty w postaci podjęcia pracy zarobkowej przez klientów, pełnego usamodzielnienia się bądź odejścia od systemu pomocy społecznej na pewien czas, poprawy funkcjonowania rodzin, podejmowania leczenia odwykowego, umiejętności radzenia sobie w nowych sytuacjach, umiejętności dokonywania samooceny, wzmocnienia poczucia własnej wartości. Efektywność działań podejmowanych przez pracowników socjalnych jest trudno mierzalna, gdyż efekty działań nie zawsze przekładają się na liczby. Pomoc otrzymywana przez klientów Ośrodka jest monitorowana, wywiady środowiskowe wykonywane są nie rzadziej niż co pół roku. Jednym z instrumentów wykorzystywanych w pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. W minionym roku pracownicy socjalni zawarli **248** kontraktów z klientami Ośrodka, przeważnie w kierunku poszukiwania zatrudnienia, złożenia dokumentacji w celu ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, złożenie pozwu o przyznanie alimentów, podjęcia leczenia odwykowego lub uczęszczania na grupę wsparcia AA, a czasami w celu tak prostych dla przeciętnego obywatela czynności jak posprzątanie mieszkania.

8. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

W roku 2013 od marca do listopada usługi opiekuńcze świadczone były przez opiekunki wykonujące swoje zadania w ramach prac społecznie użytecznych, a w styczniu, lutym i grudniu zatrudnione na umowę zlecenie. Tą formą opieki objęte były dwie osoby leżące, niepełnosprawne, których rodziny nie były w stanie zapewnić im opieki i pielęgnacji we własnym zakresie.

W roku sprawozdawczym obejmowaliśmy też 3 dzieci i 2 osoby dorosłe specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które są zadaniem zleconym gminie i są finansowane ze środków zleconych.

9. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu.

W 2013 roku wydano 4 decyzje kierujące osoby do domu pomocy społecznej i przekazano je wraz z dokumentacją do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w celu

wydania decyzji o umieszczeniu w odpowiedniej placówce. W ciągu roku w domach pomocy społecznej przebywało 13 osób (4 osoby zmarły w trakcie roku), za które Ośrodek poniósł koszty pobytu, na łączną kwotę 230.758 zł.

10. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W roku 2013 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za 170 osób pobierających: 146 osób zasiłki stałe; 16 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej; 8 osób realizujących kontrakt socjalny w ramach realizacji projektu „Podejmuję nowe wyzwania – idę do pracy”. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne jest zadaniem własnym, na które otrzymujemy dotację. Ośrodek łącznie wydatkował na powyższy cel 62.104 zł.

11. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 z późn. zmianami) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe. Kierownik Ośrodka z upoważnienia Wójta Gminy na podstawie wywiadów środowiskowych wydał w roku sprawozdawczym 6 osobom 8 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przez okres 90 dni.

12. Świadczenie usług asystenta rodziny.

Realizując cele wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w 2013 r. zatrudniono 2 asystentów rodziny. W celu uzyskania środków finansowych na zatrudnienia asystentów rodziny przystąpiliśmy do realizacji Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 „Asystent rodziny” i otrzymaliśmy dofinansowanie w wysokości 75% ponoszonych kosztów. Asystenturą rodzinną zostało objętych 21 rodzin.

Wprowadzenie asystenta rodziny dało wymierne efekty w funkcjonowaniu większości tych rodzin. Pomimo wzmożonej pracy pracowników socjalnych, asystentów rodziny, kuratorów, pedagogów oraz innych specjalistów, z sześciu rodzin biologicznych odebrano 16 dzieci i umieszczono je w pieczy zastępczej. Wśród tych rodzin dwie były objęte wsparciem asystenta rodziny. W trzech przypadkach dzieci odbierano interwencyjnie, a w trzech w wyniku postępowania sądowego.

Poradnictwo prawne

Coraz więcej klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta z porad prawnika zatrudnionego do obsługi Ośrodka. Porad prawnych udzielano z zakresu prawa karnego, rodzinnego i opiekuńczego (rozwoły, konflikty w rodzinie), przemocy w rodzinie, prawa cywilnego (podział majątku, spadki i darowizny, działalność gospodarcza) oraz z zakresu prawa lokalowego. Część klientów korzysta z porad prawnych w Punkcie Pomocy Rodzinie.

Poradnictwo socjalne

Wszyscy klienci objęci pomocą w formie pracy socjalnej otrzymywali równocześnie pomoc w zakresie poradnictwa socjalnego, dotyczącego uprawnień do pomocy z innych systemów, uprawnień osób niepełnosprawnych, bezrobotnych i bezdomnych. Poradnictwo w pracy socjalnej jest działaniem, którego głównym celem jest stworzenie warunków do podejmowania przez klientów samodzielnych prób rozwiązywania swoich problemów, co wiąże się z wprowadzaniem szeroko rozumianych zmian w ich życiu. Należy tu nadmienić, że poradnictwo oddziałując na zmiany w życiu klientów wywołuje często opór przeciwko tym właśnie zmianom. Dlatego też pracownik socjalny musi znać sposoby na wspieranie ich w adaptowaniu się do zmian.

Główne problemy klientów pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pucku realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2013 roku udzielił pomocy 524 rodzinom, z liczbą osób w rodzinach 1602.

Najczęstszym powodem przyznania pomocy było:

- ubóstwo (na podstawie tej przesłanki pomocy udzielono 444 rodzinom) i w dalszej kolejności:
- niepełnosprawność (262 rodziny),
- bezrobocie (259 rodzin),
- potrzeba ochrony macierzyństwa (176 rodzin, w tym wielodzietność 104 rodziny),
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (137 rodzin, w tym: 90 rodzin niepełnych i 28 wielodzietnych),
- długotrwała lub ciężka choroba (71 rodzin),
- alkoholizm (24 rodziny),
- bezdomność (13 osób/rodzin),
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (11 rodzin),
- przemoc w rodzinie (23 rodziny),
- zdarzenie losowe (5 rodzin),
- sieroctwo (1 rodzina).

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek.

Zespół do spraw asysty rodzinnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pucku

Zarządzeniem Nr 0161.9.2013 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pucku z dnia 15 kwietnia 2013 r. został powołany Zespół do spraw asysty rodzinnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pucku. Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- 1) diagnozowanie i analizowanie sytuacji rodzinnej pod kątem zaistniałych problemów i deficytów,
- 2) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji,
- 3) prowadzenie działań wspierających na rzecz rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną,
- 4) prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- 5) w uzasadnionych przypadkach wnioskowanie o przyznanie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 6) organizowanie dla rodzin grup wsparcia /grup samopomocowych mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie ich izolacji,
- 7) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 8) organizowanie dla rodzin potrzebujących opieki psychologicznej, konsultacji indywidualnych, porad psychologicznych i prawnych,
- 9) zgłaszanie propozycji zmian do aktualnego 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny oraz współtworzenie kolejnych 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 10) współpraca z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- 11) współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.

Zespół do spraw asysty rodzinnej ma charakter otwarty. W skład Zespołu wchodzi:

- starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator Ośrodka jako koordynator Zespołu;
- pracownicy socjalni Ośrodka wykonujący środowiskową pracę socjalną (wg rejonu w którym zamieszkuje klient którego dotyczy postępowanie);
- asystenci rodziny.

W uzasadnionych przypadkach na posiedzenia Zespołu mogą być zapraszani przedstawiciele instytucji nie będący członkami Zespołu lub osoby, które mogą mieć wpływ na diagnozę problemu lub organizację i realizację planu pomocy.

W roku sprawozdawczym Zespół odbył 9 posiedzeń w sprawach 8 rodzin. Ponadto przeprowadził dwie rozmowy dyscyplinujące z członkami tych rodzin. W spotkaniach Zespołu uczestniczyli: koordynator pracy socjalnej, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kierownik GOPS, prawnik, pedagodzy, wychowawcy szkolni, kuratorzy sądowi, psycholog. Zespół współpracował z PCPR, szkołami, Sądem, Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną w Pucku, GKRPA i Policją.

Działania interdyscyplinarne Zespołu przyniosły wymierne efekty w sprawach opiekuńczo wychowawczych tych rodzin. Ukierunkowana praca kilku specjalistów zwłaszcza wobec rodziny, która chce poprawić swoją sytuację, a sama nie potrafi prawie zawsze dać pożądane efekty.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Pucku

W Gminie Puck w roku 2011 rozpoczął działalność Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Pucku powołany Zarządzeniem nr 140/11 Wójta Gminy Puck z dnia 22 września 2011 r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. W roku 2013 do Zespołu wpłynęło 38 Niebieskich Kart.

Główne cele Zespołu to:

1. Pomoc osobom i rodzinom w przezwycięzeniu ich problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy.
2. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu.
3. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym w sytuacji wystąpienia przemocy.

Zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie obsługi organizacyjno technicznej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. W roku 2013 zostało zwołanych 17 posiedzeń Zespołu. Zespół powołał 78 grup roboczych, które odbyły łącznie 255 spotkań z ofiarami i sprawcami przemocy. 38 grup roboczych zostało utworzonych w nowych przypadkach, a 40 grup zostało powołanych w latach ubiegłych i kontynuowało swoją pracę w roku sprawozdawczym. W 25 przypadkach zakończono prace grup, gdyż zaplanowane przez zespół specjalistów działania zostały zrealizowane lub przemoc nie została stwierdzona. Szczegółowe sprawozdanie z pracy Zespołu przedstawione zostanie odrębnym sprawozdaniem.

Aktywizacja osób bezrobotnych.

Aktywizacja osób bezrobotnych z terenu Gminy realizowana jest m.in. poprzez udział ww. osób w wykonywaniu prac społecznie użytecznych. Wykonywanie prac społecznie użytecznych jest jedną z form przeciwdziałania całkowitemu wykluczeniu z rynku pracy, łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia, możliwości aktywizacji osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, a korzystających ze środków pomocy społecznej. Świadczenia dla osób wykonujących prace społecznie użyteczne wypłacane są z budżetu Ośrodka, a następnie refundowane w 60% przez Powiatowy Urząd Pracy.

Prace społecznie użyteczne w 2013 roku pełniło 13 osób. W okresie od marca do listopada przepracowały one łącznie 3.395 godzin. Z tego tytułu otrzymały świadczenia w łącznej kwocie 26.785 zł (10.714 zł ze środków Gminy i 16.071 zł ze środków PUP) Klienci Ośrodka dzięki ww. formie aktywności nie muszą biernie korzystać ze świadczeń pomocy społecznej, poprawiają w ten sposób kwalifikacje jak i swój budżet. Równocześnie Ośrodek oszczędza środki Gminy kierując swoich klientów do pełnienia prac społecznie użytecznych w formie m.in. opieki nad osobami niepełnosprawnymi, które wymagają wsparcia w formie usług opiekuńczych. Osoby wykonujące prace społecznie użyteczne na rzecz swojego środowiska lokalnego, mają ponadto większe poczucie własnej wartości, wiedząc że nie pobierają świadczeń z pomocy społecznej nie dając nic w zamian.

**Projekt systemowy współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.**

W 2013 roku Ośrodek realizował szóstą – ostatnią - edycję projektu „Podejmuję nowe wyzwania – idę do pracy”.

W roku 2013 udział w projekcie rozpoczęło 29 osób. Trzech uczestników wcześniej zakończyło udział w projekcie z powodu podjęcia pracy zawodowej i jedna osoba przerwała realizację projektu. W trakcie trwania projektu dodatkowo dwie osoby zakończyły wcześniej udział w projekcie i jedna osoba przystąpiła do udziału w trakcie roku. Ostatecznie projekt ukończyło 26 osób.

Uczestnicy projektu zrealizowali n/w instrumenty aktywizacji społecznej, które zostały przeprowadzone przez wykonawców wyłonionych w trybie postępowania zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych*.

- organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin poprzez zatrudnienie asystenta rodzinnego, który w 5 rodzinach prowadził działania zmierzające do aktywizacji zawodowej jej członków. Jego zadaniem była pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych danej rodziny, problemów wychowawczych z dziećmi, wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej członków rodziny, motywowanie do uczestnictwa w działaniach realizowanych w ramach projektu, pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zawodowej, trening prowadzenia gospodarstwa domowego oraz zarządzania budżetem domowym.

- organizacja i finansowanie poradnictwa specjalistycznego, odbywało się w formie dyżurów specjalisty - prawnika – w Punkcie Informacyjno Doradczym w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Porady prawne dotyczyły zakresu prawa pracy, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa cywilnego oraz innych zagadnień prawnych mających wpływ na funkcjonowanie rodziny oraz związanych z dyskryminacją ze względu na płeć. Z poradnictwa skorzystali wszyscy Beneficjenci Ostateczni, z każdym przeprowadzono konsultację z zakresu prawa pracy, omówiono zagadnienia związane z prawami i obowiązkami pracownika i pracodawcy oraz inne zagadnienia z zakresu prawa pracy. Omówiono też zagadnienia związane z dyskryminacją ze względu na płeć lub inne przyczyny.

- warsztaty psychospołeczne, w ich zakresie przeprowadzono trening komunikacji interpersonalnej, nabycie umiejętności pracy w grupie i wspólnego rozwiązywania problemów, wypracowanie poczucia przynależności do grupy, kształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy życiowej oraz pracę nad zmianą postaw i wartości w odniesieniu do pracy zawodowej. Warsztaty psychospołeczne ukończyli wszyscy uczestnicy projektu. (2 grupy po 60 godzin każda).

- warsztaty aktywizacji zawodowej - w ich zakresie przeprowadzono trening aktywizacji zawodowej obejmujący m.in. wygląd i autoprezentację, zachowanie kandydata - przyszłego pracownika, oczekiwania pracodawców i pracobiorców, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, sposoby poszukiwania pracy, zasady pisania życiorysu (CV), listu motywacyjnego, oferty własnej, przygotowanie do negocjacji z pracodawcami oraz zarządzanie czasem. Warsztaty aktywizacji zawodowej ukończyli wszyscy uczestnicy projektu. (2 grupy po 18 godzin każda).

- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym - po zakończeniu warsztatów aktywizacji zawodowej w formie grupowej Beneficjenci Ostateczni odbyli konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, który określił ich kwalifikacje, umiejętności oraz cechy charakteru poszczególnych uczestników, mogące pomóc im w dokonaniu wyboru przyszłej pracy. Określił bilans możliwości i predyspozycji zawodowych Beneficjentów Ostatecznych projektu oraz motywował ich do dalszego podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Konsultacje z doradcą zawodowym ukończyło 24 uczestników projektu - każdy po 2 godz.

- warsztaty dla rodziców – obejmowały tematykę typowych problemów wychowawczych z dziećmi oraz sposobami radzenia sobie z nimi, wzmacnianie kompetencji komunikacyjnych i umiejętności budowania dobrych relacji z dziećmi, zasady budowania kontaktu, jak radzić sobie

z agresją, stresem i napięciem emocjonalnym w pełnieniu roli rodzica. Z warsztatów dla rodziców skorzystało 7 uczestników (6 spotkań po 4 godz.).

- kurs z podstaw obsługi komputera i Internetu. Kurs ukończyło 8 uczestników projektu (5 dni x 4 godziny dziennie)

- działania o charakterze środowiskowym 12.06.2013 r. odbyła się wycieczka do Centrum Edukacji i Promocji Regionu w Szymbarku pod hasłem „Poznajemy Kaszuby”. W wycieczce wzięło udział 25 B.O. Uczestnicy wzięli udział w tradycyjnym wypieku chleba, wybijaniu monet, przejażdżce wozami drabiniastymi, wejściu na wieżę widokową w Wieżycy, obejrzeniu atrakcji na terenie Centrum oraz w okolicy, podziwiali piękno Kaszub. Podczas wyjazdu pracownicy socjalni prowadzili pogadanki edukacyjne w zakresie równości płci. Wyjazd spełnił zakładane funkcje: integracyjną, turystyczną, edukacyjną, kulturową i ekologiczną.

- instrument aktywizacji edukacyjnej był realizowany w formie szkoleń i kursów zawodowych. Typ/rodzaj planowanych kursów i szkoleń był wybrany przez uczestników i uczestniczki projektu wg ich indywidualnych zainteresowań i predyspozycji. Uczestnicy projektu w pierwszej kolejności ukończyli warsztaty psychospołeczne i aktywizacji zawodowej oraz odbyli konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, a następnie rozpoczęli realizację kursów zawodowych. Szczegółowy wykaz ukończonych szkoleń i kursów znajduje się poniżej:

- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej - 7 osób
- kucharz małej gastronomii z obsługą kasy fiskalnej - 1 osoba
- operator wózków jezdniowych - 3 osoby
- opiekunka nad osobami chorymi, starszymi i niepełnosprawnymi 3 osoby
- operator koparko-ładowarki - 3 osoby
- pracownik ochrony fizycznej i mienia - 5 osób
- bukietarstwo/florystyka z obsługą kasy fiskalnej - 1 osoba
- fryzjer (1 osoba kurs podstawowy i 1 osoba zaawansowany) - 2 osoby

W ramach projektu 2 osoby kontynuowały naukę w szkole ponadgimnazjalnej.

Podczas realizacji projektu, uczestnikom została zapewniona opieka nad osobami zależnymi (dziećmi) na czas udziału Beneficjentów Ostatecznych w zajęciach realizowanych w ramach projektu. Beneficjentom Ostatecznym została także przyznana pomoc finansowa z tut. Ośrodka.

Zrealizowany projekt systemowy podniósł poziom przygotowania społecznego i zawodowego osób bezrobotnych objętych pomocą społeczną, ich aktywizację na rynku pracy i zmniejszył ryzyko zagrożenia wykluczeniem społecznym oraz pozwolił nabyć nowe kwalifikacje niezbędne do powrotu lub podjęcia aktywności zawodowej. Część uczestników projektu podjęła zatrudnienie.

Poza rezultatami twardymi wykazanymi powyżej uczestnicy zyskali rezultaty miękkie, takie jak:

- podniesienie poziomu poczucia własnej wartości i samooceny oraz wiary we własne siły,
- zwiększenie aktywności w życiu społecznym i zawodowym,
- poprawa szans na rynku pracy poprzez nabycie nowych umiejętności,
- poprawa relacji w środowiskach rodzinnych,
- zdobycie umiejętności wyszukiwania i wykorzystywania dostępnych informacji,
- nabycie umiejętności określania własnych potrzeb i celów życiowych,
- zwiększenie motywacji do zmiany swej sytuacji życiowej,
- zmiana postaw roszczeniowych na postawy aktywnego uczestnictwa,
- podniesienie poziomu wiedzy.

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ICH REALIZACJA

Charakterystyka systemu świadczeń rodzinnych

System świadczeń rodzinnych jest systemem pozaubezpieczeniowym, zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. W gminie Puck realizacją świadczeń rodzinnych zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ustawa o świadczeniach rodzinnych określa następujące rodzaje świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych są udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada danego roku do 31 października roku następnego.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego jest spełnienie kryterium dochodowego, które wynosi 539,00 zł na osobę w rodzinie lub 623,00 zł, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne.

Dochód rodziny ustalany jest na podstawie dochodu z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy.

W przypadku uzyskania przez członka rodziny dochodu w roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych, uzyskany dochód dzielony jest przez liczbę miesięcy, w których został osiągnięty, o ile dana osoba otrzymuje go w dniu ustalania prawa do świadczeń rodzinnych.

Jeśli natomiast został uzyskany po roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, dochód członka rodziny powiększa się o kwotę uzyskanego dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym został on osiągnięty.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych lub po tym roku, ustalając dochód rodziny, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

Zasiłek rodzinny przyznawany jest w zależności od wieku dziecka pozostającego na utrzymaniu osoby uprawnionej i wynosi:

- 77 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 106 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 115 zł na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka (1000 zł na dziecko; jest to świadczenie jednorazowe),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie),
- samotnego wychowywania dziecka (170 zł miesięcznie na dziecko oraz na dziecko niepełnosprawne - 250 zł - nie więcej jednak niż dwa dodatki w jednej rodzinie),
- dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (80 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego),
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (60 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, 80 zł - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia),

- rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł jednorazowo - każda klasa szkoły do policealnej włącznie oraz na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne),
- podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (90 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 50 zł miesięcznie na dojazd do szkoły ponadgimnazjalnej - wypłacany przez 10 miesięcy w roku).

Aby skorzystać z dodatków należy posiadać prawo do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie innych warunków związanych z powodem przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane są trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych:

- **zasiłek pielęgnacyjny** (153 zł miesięcznie) - świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny lub osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności; przeznaczone jest dla niepełnosprawnych dzieci i niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dla osób, które ukończyły 75 rok życia; do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, które nabyły uprawnienia do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przy emeryturze lub rencie z ZUS lub KRUS;

Od 1 stycznia 2013 r. weszły w życie przepisy zmieniające zasady dotyczące przyznawania świadczeń pielęgnacyjnych.

W związku ze zmianą przepisów, osobom które miały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, ustalonego na podstawie przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2012 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego wygasło z dniem 30 czerwca 2013 r.

Od 1 lipca 2013 r. około połowa osób którym wygasło prawo do świadczenia pielęgnacyjnego zakwalifikowała się do świadczenia pielęgnacyjnego ustalonego na nowych zasadach.

- **świadczenie pielęgnacyjne** (520 zł miesięcznie do czerwca 2013 r., 620 zł miesięcznie od lipca 2013 r.) - od 1 stycznia 2013 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje niezależnie od dochodu:

- matce albo ojcu;
- opiekunowi faktycznemu dziecka;
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną;
- osobom, na których zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, spokrewnionym w linii prostej w I stopniu (dziecko na rodzica), z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma opiekuna faktycznego dziecka lub osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną lub są w/w osoby lecz legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów nabyły również prawo do dodatku do świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości 100 zł miesięcznie w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. oraz prawo do pomocy finansowej w ramach rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości 200 zł miesięcznie od kwietnia 2013 r. do grudnia 2013 r.

- **specjalny zasiłek opiekuńczy (520,00 zł miesięcznie)** przysługuje osobom na których zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, tj. osobom spokrewnionym w linii prostej (zstępnym, wstępnym) oraz rodzeństwu, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 623,00 zł. Sposób ustalania dochodu jest analogiczny jak przy ustalaniu dochodu do zasiłku rodzinnego.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy, które nie posiadają wypracowanego okresu składkowego opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Za te osoby opłacane są też składki na ubezpieczenie zdrowotne, jeżeli osoby te nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu lub nie posiadają statusu członka rodziny osoby ubezpieczonej.

Do katalogu świadczeń rodzinnych zalicza się również zapomogę wypłacaną w związku z urodzeniem się dziecka: jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000 zł, przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922 zł. Zapomoga ta finansowana jest ze środków budżetu państwa. Sposób ustalania dochodu jest analogiczny jak przy ustalaniu dochodu do zasiłku rodzinnego.

Ośrodek na bieżąco musi kontrolować i monitorować sytuację swoich klientów oraz członków ich rodzin, którzy podejmują zatrudnienie poza granicami kraju. Przepisy o koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego, którymi w głównej mierze zajmuje się Marszałek Województwa pozwalają korzystać naszym obywatelom ze świadczeń rodzinnych poza granicami (tam gdzie zachodzi koordynacja), ale w ścisłej zależności i współpracy z jednostką pomocy społecznej z terenu miejsca zamieszkania.

Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń.

Ogółem w 2013 roku wpłynęło:

- **1.380** wniosków o zasiłki rodzinne;
- **154** wnioski o zasiłek pielęgnacyjny;
- **135** wniosków o świadczenie pielęgnacyjne;
- **241** wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMI NNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PUCKU ZA ROK 2013

Do 31 grudnia 2013 roku świadczenia rodzinne przyznano i wypłacano **2.014** rodzinom. Ogólna kwota zrealizowanych świadczeń rodzinnych wyniosła **7.739.803,00 zł**, a poszczególne świadczenia przedstawiały się następująco:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
zasiłki rodzinne	1.367	29.970	2.967.583,00
dotatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	1.227	15.504	1.706.398,00
⇒ urodzenia dziecka,	144	147	147.000,00
⇒ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,	126	1.044	409.308,00
⇒ samotnego wychowywania dziecka,	72	860	149.560,00
⇒ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,	155	1.787	137.780,00
⇒ rozpoczęcia roku szkolnego	1.040	1.897	189.700,00
⇒ na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,	404	3.633	181.650,00
⇒ na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły,	5	52	4.680,00
⇒ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	384	6.084	486.720,00
świadczenia opiekuńcze, w tym:	797	9.776	2.214.709,00
⇒ zasiłki pielęgnacyjne,	696	7.988	1.222.164,00
⇒ świadczenia pielęgnacyjne,	206	1.772	984.225,00
⇒ specjalny zasiłek opiekuńczy	4	16	8.320,00
składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,	149	2.330	342.713,00
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA	241	243	243.000,00
DODATEK DO ŚWIADCZENIA PIEŁĘGNACYJNEGO	116	674	67.400,00
ŚWIADCZENIA DLA OSÓB POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE W RAMACH REALIZACJI RZADOWEGO PROGRAMU WSPIERANIA NIEKTÓRYCH OSÓB UPRAWNIONYCH DO ŚWIADCZENIA PIEŁĘGNACYJNEGO W OKRESIE OD IV-XII 2013	118	990	198.000,00
RAZEM	X	X	7.739.803,00

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia, albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bez względu na wiek. Świadczenia z funduszu przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00 zł. Okres świadczeniowy w funduszu alimentacyjnym każdego roku trwa od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i ust. 2 dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Organ właściwy wierzyciela wydaje, po zakończeniu okresu świadczeniowego lub po uchyleniu decyzji w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej jeśli:

- osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
- osoba uprawniona została umieszczona w pieczy zastępczej.

Postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego ma na celu poprawę skuteczności w egzekwowaniu zaległych alimentów.

W sprawie zwrotu przez dłużników alimentacyjnych zadłużenia powstałego z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych z funduszu alimentacyjnego, wydano w 2013 roku **123** decyzje.

Ilość dłużników alimentacyjnych w 2013 roku to **259** osób, w tym:

- **128** dłużników mieszkających na terenie gminy Puck;
- **62** dłużników mieszkających na terenie Gminy Puck, zadłużonych w innych Ośrodkach Pomocy Społecznej, wobec których nasz Ośrodek prowadzi postępowanie;
- **93** dłużników spoza gminy Puck, zadłużonych na rzecz naszego Ośrodka;
- **38** dłużników – przebywających za granicą, w zakładach karnych lub u których nie można ustalić adresu zamieszkania.

Wydatki poniesione na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	Kwota świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego (134 wierzycieli, 229 dzieci – osób uprawnionych)	<i>Kwota wypłaconych świadczeń:</i> 853.729 zł <i>Liczba świadczeń:</i> 2.460
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (<i>egzekucja na rzecz wierzycieli zamieszkujących na terenie naszej Gminy</i>), z tego:	129.755 zł
– przekazane na dochody budżetu państwa (<i>60% plus kwoty dotyczące nieznanymi organów właściwych dłużników</i>)	79.823 zł
– przekazane na dochody własne gminy wierzyciela (<i>20% - Gmina Puck</i>)	25.951 zł
– przekazane na dochody własne gminy dłużnika (<i>minus kwoty dotyczące nieznanymi organów właściwych dłużników, które zostały przekazane na dochody budżetu państwa</i>), w tym:	23.981 zł
- Gmina Puck jako organ właściwy dłużnika	9.733 zł
- inne gminy jako organy właściwe dłużnika	14.249 zł
Dochody własne Gminy Puck z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	53.050 zł
– wyegzekwowane przez GOPS przekazane gminie na dochody własne	35.684 zł
– wyegzekwowane przez inne gminy przekazane gminie na dochody własne	17.366 zł
Umorzone należności od dłużników alimentacyjnych	0 zł
Należności od dłużników alimentacyjnych, które wygasły, w związku ze śmiercią dłużnika	0 zł

Działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych w 2013 r.

wnioski o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych,	62
wnioski do organów właściwych dłużników (innych gmin) o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,	72
zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne albo poszukujące pracy,	19
informacje skierowane do Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych,	44
wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego w związku z uporczywym uchylaniem się od obowiązku opieki poprzez niełożenie na utrzymanie dzieci i przez to narażenie ich na niemożliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,	48
wnioski o zatrzymanie praw jazdy dłużników alimentacyjnych,	44
wnioski o zwrot zatrzymanych praw jazdy dłużników alimentacyjnych w związku z ustaniem przyczyn zatrzymania,	5
decyzje w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego	123
upomnienia dla dłużników alimentacyjnych w związku z nie spłaceniem należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,	126
tytuły wykonawcze skierowane do Urzędów Skarbowych w celu wyegzekwowania od dłużników alimentacyjnych należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego	296
wysłane informacje do Komorników mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji	72
wysłane informacje do ośrodków pomocy społecznej o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach	40
Kwota odzyskana od dłużników alimentacyjnych w toku prowadzonych postępowań, w tym:	130.651 zł
- w sprawie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	129.755 zł
- w sprawie wypłaconych świadczeń w formie zaliczek alimentacyjnych	895,63 zł
Z kwoty odzyskanej od dłużników alimentacyjnych na dochody gminy przekazano, w tym	26.399 zł
- z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	25.951 zł
- z tytułu wypłaconych świadczeń w formie zaliczek alimentacyjnych	448 zł

